

BAKIRKÖY RUH VE SİNİR HASTALIKLARI HASTANESİ "360 YATAKLI ALKOL VE MADDE BAĞIMLILARI TEDAVİ VE ARAŞTIRMA MERKEZİ" NDE UYGULANAN TEDAVİ METODLARI

Dr. Özben Gülöksüz*, Dr. Lütfü Ural*,
Dr. Çetin Ersül**, Psk. Dr. İlkey Kasatura***
Psk. Zoi Polivio***, Psk. Ani Işıküstün***

Özet: Bu yazıda Alkol ve uyuşturucu madde bağımlıları tedavi ve araştırma merkezinin Bakırköy Ruh ve Sinir hastalıkları hastanesinde bir altbirim olarak kurulduğu tarih olan 23.7.1983 den bu yana yatarak tedavi gören hastalara uygulanan tedavi metodları ile yapılan araştırmalarda dikkati çeken hususlar belirtildi.

Summary: In this article, We determined the important points of therapy methods and investigations about alcohol and drug abusers in ALCOHOL AND SUBSTANCE ABUSERS THERAPY AND RESEARCH CENTER that started as a subunit of Bakırköy Mental State Hospital from 23th July 1983 to work until this time.

Alkol ve Madde Bağımlısı hastaların daha çağdaş metodlarla tedavisi amacıyla işbirliği yapan "Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi" ile "Bakırköy Akıl Hastanesi Vakfı" tarafından 1980 senesinde (AMATEM) "Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezi"nin kurulması planlanmıştır. Bu Merkez 180'er yataklı iki blok ile, içinde kapalı spor salonu, kapalı yüzme havuzu, konser, tiyatro, film gösterileri ve bilimsel toplantıların yapılabileceği çok amaçlı salonu, teknik ve sanatsal çalışma atölyeleri, kütüphane, grup tedavi odaları, kantin ve kafeterya ihtiva edecek olan bir rehabilitasyon blokundan teşekkül etmektedir.

1980 senesinde inşası başlayan 180 yataklı birinci kısım 23 Temmuz 1983 senesinde açılarak hizmete girmiştir. Çok kısa bir zaman sonra yatakların tamamen dolması ve 1-1,5 ay sonrasına randevu vermek mecburiyetinde kalınması AMATEM'in halk hizmetinde ne büyük bir ihtiyacı karşıladığının kanıtı olmuştur. Bu ilgi üzerine 180 yataklı ikinci blokunda süratle devreye sokulması için çalışmalar hızlandırılmış olup; 1986 yılı ilk aylarında hizmete gireceği tahmin edil-

mektedir.

Halen aktif olan 180 yataklı AMATEM servislerinde; 60 yatak madde, 90 yatak alkol bağımlılarına ayrılarak geri kalan 30 yatak kapasiteli bölümde ise şimdilik rehabilitasyon çalışmaları sürdürülmektedir. Öte yandan rehabilitasyon blokunun 1986 yılında temeli atılarak azami iki yılda bitirilmesi planlanmıştır.

AMATEM'de Uygulanan Madde Bağımlılığı Tedavisi:

Bu merkezde uygulanan madde bağımlılığı tedavisi; fizik bağımlılık ve psikolojik bağımlılık tedavileri olmak üzere iki aşamada yapılır. Bu hizmet 3 psikiyatrist, 4 piskoterapist, 2 sosyal hizmet uzmanı, 2 rehabilitasyon uzmanı ve 2 rehabilitasyon hemşiresi tarafından yürütülmektedir.

Madde bağımlılığı tedavisi görmek isteyen bu amaçla AMATEM ayaktan tedavi bölümüne başvuran hastalara ve hasta yakınlarına uzman hekimler tarafından madde bağımlılığının tedavi şekli, süresi ve klinik prensipleri etrafında izah edildikten sonra hastalar fizik bağımlılık tedavisinin uygulandığı üniteye yatırılırlar. Burada uzman hekimler tarafından fizik ve psikiyatrik muayeneleri ile gerekli laboratuvar ve radyolojik incelemeleri süratle yapılır. Hastaların yoksunluk belirtilerinin durumuna göre 2-4 hafta kalacağı bu kısımda hemşire ve doktorların yakın gözetiminde ilaç tedavisi uygulanır. Bu tedavi hekim tarafından hastanın durumuna göre Benzodiazepin grubu ilaçlardan nöroleptiklere kadar varabilen bir yelpaze içinde düzenlenir

Fizik bağımlılık tedavisi tamamlanan hastalar 3 aydan 1 yıla kadar sürecek olan psikolojik bağımlılık tedavisine alınır. Burada psikolojik tedavi metodları (grup terapiler ve bireysel terapiler) rehabilitasyon çalışmaları, toplumsallaşma

* Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi ve Araş. Merk. Uzman Doktorları.

** 40. Servis Başasıstmanı

*** Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi ve Araş. Merk. Psikologları

sürecini hızlandıracak olan kollektif çalışmalar uygulanır.

Hastaların saat 07.00'den 23.00'e kadar günlerini dolduran programları şöyle düzenlenmiştir: Sabah temizliğini yapan hastalar odalarını düzene koyduktan sonra kahvaltıda bir araya gelirler. Daha sonra spor hemşireleri eşliğinde yapılan kültür fizik hareketleri ve sabah yürüyüşleri ardından doktor, psikolog ve sosyal hizmet uzmanı ve hemşirelerin katıldığı bir saat kadar süren günaydın toplantısında günlük ilginç konular konuşulur. Böylece hasta ile tedavi ekibi arasında olumlu bir iletişim kurulmasına çalışılır. Bunun arkasından gelen rehabilitasyon saatinde hastaları beceri ve istekleri doğrultusunda özel yetiştirilmiş rehabilitasyon hemşirelerinin yardımıyla resim, müzik, çeşitli el sanatları, küçük montaj işleri ve el örgüleri yaparak rehabilite edilirler. Öğle yemeğinden sonra psikoterapistler tarafından 8-10 kişilik gruplar halinde grup terapi seansları yapılır. Bu tedaviler sayesinde kendi davranışlarını eleştirmek, duygularını ifade etmek ve diğer insanların duygularına katılmak gibi yeni ve olumlu alışkanlıklar edinir. Böylece kişi, duygularını frenleyebilen, davranışlarını eleştirebilen, daha yeni ve yararlı davranışlar öğrenme çabasına giren ve yarın çabayı gösteren; öğrendiği yeni davranış şekillerini yaşamında uygulayabilen bir insan konumuna getirilebilmektedir. 1-1,5 saat süren grup terapilerin ardından hastalar çaylarını içerken video seyrederek. Akşam yemeğinden sonra da isteyenler televizyon seyrederek diğerleri tavla, satranç, pingo pong oynayarak veya kitap okuyarak vakit geçirebilirler. Saat 23.00 hastaların yataklarına çekilme zamanıdır.

Yukarıda sayılan meşguliyetlerin dışında; odaların toplanmasında, yemek dağıtımında, duvar gazetesi tanziminde, oyun turnuvaları ve özel geceler düzenlenmesinde aktif rol alan hastalar kendi aralarında seçtikleri yöneticilerin de yardımı ile bir arada yaşamaya yani toplumsallaşmaya yöneltilirler.

Psikiyatrist, psikoterapist, sosyal hizmet uzmanı ve sorumlu hemşirelerin oluşturduğu AMATEM Konseyi klinik tedavinin yeterli olduğuna karar vermişse hasta taburcu edilir. Çıktıktan sonra da hasta ve çevresi ile işbirliği sürdürülerek; sosyal hizmet uzmanlarının da yardımı ile hastaya uygun bir iş teminine ve çevresindeki olumsuz koşulların değiştirilmesine çalışılması AMATEM'in aktiviteleri içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca yakın çevrede oturan hastaların haf-

tada 1 gün uygulanan grup terapilere dışarıdan devam etmeleri sağlanır.

AMATEM'de yatarak Tedavi Gören Madde Bağımlılarıyla İlgili Sayısal Veriler:

AMATEM'in 180 yataklı birinci blokunun açıldığı 23 Temmuz 1983 tarihi ile 23 Temmuz 1985 tarihi arasında geçen iki yıllık süre içinde Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezi'nde 410 madde bağımlısı yatırılarak tedavi edilmiştir. Bu hastalar üzerinde yapılan istatistiksel çalışmalardan elde edilen sonuçların önemli bulduğumuz bazıları şunlardır:

- Eroin kullananlar	%44,1
- İlaç kullananlar	%28,8
- Esrar kullananlar	%26,4
- Tiner kullananlar	%0,5
- Kokain kullananlar	%0,2
- Trakya ve Marmara Bölgesinden gelenler	%52
- 21-30 yaşlarında olanlar	%34,4
- İlkokul eğitimi düzeyinde olanlar	%34,4
- Serbest meslek sahibi olanlar	%66
- Bekar olanlar	%45,7
- Ailenin ilk çocuğu olanlar	%32,3
- 15 yaşına kadar illerde oturmuş olanlar	%75,8
- Sorunlarını başkalarıyla paylaşamayanlar	%30,8
- Yakınlarında madde kullanım bozukluğu olanlar	%84,3

Daha geniş istatistiksel bilgiler elimizdeki belgelerde mevcuttur.

AMATEM'de yatarak tedavi gören alkol bağımlıları ile ilgili sayısal veriler:

23 Temmuz 1983-1985 seneleri arasında geçen iki yıl süre içinde AMATEM alkol bağımlıları tedavi merkezinde yatarak tedavi gören 809 hasta üzerinde yapılan istatistiksel çalışmalardan elde edilen sonuçların önemli olanları aşağıdadır:

- Rakı-bira kullananlar	%46,6
- Bira	%18,4
- Rakı-votka-bira	%28,3
- Diğer	%6,7
- Trakya ve Marmara bölgesinden gelenler	%35
- 21-30 Yaşlarında olanlar	%8,2
- 13-40 Yaşlarında olanlar	%47,9
- İlkokul Eğitim düzeyinde olanlar	%48
- Serbest meslek sahibi olanlar	%26,9
- İşçi	%28,3
- Bekar olanlar	%12,2
- Evli olanlar	%56,8
- Ailenin ilk çocuğu olanlar	%33,3

- 15 yaşına kadar il'de oturmuş olanlar . . %59.4
- Sorunlarını başkaları ile %20
paylaşamayanlar %20
- Sorunlarını eşi ile paylaşanlar. %32.4
- Yakınlarında alkol kullanım bozukluğu
olanlar. %74.5

Daha geniş istatistiki bilgiler elimizdeki belgelerde mevcuttur.

Not. Son aylarda elde ettiğimiz bilgilere göre biranın 21-30 yaş grubu arasında %42 oranında içildiği ve %74 oranında içkiye bira ile başlandığı kanıtlanmıştır.

1- HOMİSİDAL TEHLİKE

